



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 650/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti i.DEAL, a. s., Slavkovská 9, Kežmarok, zastúpenej advokátom Mgr. Milošom Čičmancom, Rastislavova 3468/36, Poprad, vo veci namietaného porušenia jej základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Arbitrážneho súdu v Banskej Bystrici – Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri obchodnej spoločnosti Arbitrážny dom, a. s., sp. zn. 1300000592 z 2. apríla 2014 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť obchodnej spoločnosti i. DEAL, a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti i. DEAL, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“),

ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Arbitrážneho súdu v Banskej Bystrici – Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri obchodnej spoločnosti Arbitrážny dom, a. s. (ďalej len „rozhodcovský súd“ alebo „namietaný rozsudok rozhodcovského súdu“), sp. zn. 1300000592 z 2. apríla 2014

2. Zo sťažnosti vyplýva:

*«Žalobou podanou na rozhodcovskom súde sa spoločnosť ČEZ Slovensko, s.r.o. ako žalobca domáhala zaplattenia sumy vo výške 57.219,52 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 3,128 % ročne zo sumy 8.147, 24 € od 11. 10. 2013 do zaplattenia, spolu s úrokmi z omeškania vo výške 3,118 % ročne zo sumy 8.575,34 € od 17. 04. 2013 do zaplattenia, spolu s úrokmi z omeškania vo výške 3,122 % ročne zo sumy 40.496,94 € od 03. 07. 2013 do zaplattenia, ako aj náhrady trov konania, to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodcovského rozsudku.*

*Žalobca odôvodnil svoj nárok tým, že dňa 11. 02. 2011 bola medzi ním a sťažovateľom ako žalovaným v rozhodcovskom konaní uzatvorená Zmluva o združenej dodávke plynu č. 38/CEZ-SK/2011 (ďalej len ako „Zmluva“), na základe ktorej sa žalobca zaviazal dodávať žalovanému plyn a poskytovať mu služby s tým súvisiace za odplatu dojednanú v Zmluve a o skutočnosť, že žalovaný žalobcom vystavené faktúry v lehote splatnosti neuhradil.*

*Žalovaný v rámci konania pred rozhodcovským súdom namietal opodstatnenosť žalobcom vystavených faktúr...*

*Žalobou podanou na rozhodcovskom súde sa spoločnosť ČEZ Slovensko, s.r.o. ako žalobca domáhala zaplattenia sumy vo výške 57.219,52 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 3,128 % ročne zo sumy 8.147, 24 € od 11. 10. 2013 do zaplattenia, spolu s úrokmi z omeškania vo výške 3,118 % ročne zo sumy 8.575,34 € od 17. 04. 2013 do zaplattenia, spolu s úrokmi z omeškania vo výške 3,122 % ročne zo sumy 40.496,94 € od 03. 07. 2013 do zaplattenia, ako aj náhrady trov konania, to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodcovského rozsudku.*

*Žalobca odôvodnil svoj nárok tým, že dňa 11. 02. 2011 bola medzi ním a sťažovateľom ako žalovaným v rozhodcovskom konaní uzatvorená Zmluva o združenej dodávke plynu č. 38/CEZ-SK/2011 (ďalej len ako „Zmluva“), na základe ktorej sa žalobca zaviazal dodávať žalovanému plyn a poskytovať mu služby s tým súvisiace za odplatu dojednanú v Zmluve a o skutočnosť, že žalovaný žalobcom vystavené faktúry v lehote splatnosti neuhradil.*

*Žalovaný v rámci konania pred rozhodcovským súdom namietal opodstatnenosť žalobcom vystavených faktúr, na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. Rovnaké postavenie účastníkov konania sa musí prejavovať v procesnom postupe súdu od podania žaloby až po vydanie rozhodcovského rozsudku. Obsahom tejto zásady je i povinnosť rozhodcovského súdu postupovať pri výbere dôkazov nestranne a v záujme správneho a spravodlivého rozhodnutia sporu.*

*Máme za to, že postupom rozhodcovského súdu bola porušená zásada aplikácie práv a povinností rovnakým spôsobom na každého účastníka konania, nakoľko došlo k zvýhodneniu žalobcu ako jedného z účastníkov v konaní pred rozhodcovským súdom, sp. zn. 1300000592, tým, že rozhodcovský súd nepostupoval nestranne pri hodnotení navrhovaných dôkazov. Rozhodcovský súd vzal do úvahy iba dôkazy predložené spoločnosťou ČEZ Slovensko, s.r.o. ako žalobcom v rozhodcovskom konaní, čo vyplýva aj zo samotného vyjadrenia súdu...*

*Nezákonnosť a arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia, ako aj porušenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov sťažovateľa vidíme v tom, že aj napriek skutočnosti, že ide o takú vec, ktorú nie je možné objektívne a spravodlivo rozhodnúť bez nariadenia znaleckého dokazovania, keďže na posúdenie skutkových okolností sú potrebné odborné znalosti, a napriek skutočnosti, že sťažovateľ opakovane žiadal rozhodcovský súd o nariadenie znaleckého dokazovania, tento znalecké dokazovanie vo veci nevykonal s odôvodnením, že nariadenie znaleckého dokazovania považuje vzhľadom na dôkaznú situáciu v tomto konaní za nepotrebné a nevhodné.*

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:  
*„... Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie*

zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Rozsudkom Arbitrážneho súdu v Banskej Bystrici - Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri obchodnej spoločnosti Arbitrážny dom, a.s. zo dňa 02. 04. 2014, sp. zn. 1300000592, porušené bolo.

... Základné právo sťažovateľa na rovnosť účastníkov v konaní zaručené v čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a v čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd Rozsudkom Arbitrážneho súdu v Banskej Bystrici - Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri obchodnej spoločnosti Arbitrážny dom, a.s. zo dňa 02. 04. 2014, sp. zn. 1300000592, porušené bolo.

... Rozsudok Arbitrážneho súdu v Banskej Bystrici – Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri obchodnej spoločnosti Arbitrážny dom, a.s. zo dňa 02. 04. 2014, sp. zn. 1300000592, sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

... Arbitrážny súd v Banskej Bystrici - Stály rozhodcovský súd zriadený pri obchodnej spoločnosti Arbitrážny dom, a.s., je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti i.DEAL, a. s. ... trovy konania pred Ústavným súdom... na účet jej právneho zástupcu Mgr. Miloša Čičmanca...“

## II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

7. Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na svoje subsidiárne postavenie pri ochrane ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom je sťažovateľkou namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k porušeniu ktorých malo dôjsť v príčinnej súvislosti s namietaným rozhodcovským rozsudkom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (aj čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy (čl. 37 ods. 3 listiny) všetci účastníci sú si v konaní podľa čl. 47 ods. 2 ústavy (čl. 37 ods. 2 listiny) rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

9. V súvislosti s namietaným rozhodcovským rozsudkom rozhodcovského súdu a postupom rozhodcovského súdu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, ústavný súd poukazuje

na princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy), z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

10. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

11. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých základných práv, porušenie ktorých v súvislosti s napadnutým rozhodnutím rozhodcovského súdu sťažovateľka namieta v konaní pred ústavným súdom, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľke dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jej v sťažnosti označených základných práv.

Podľa § 17 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z. z.“) účastníci rozhodcovského konania majú v rozhodcovskom konaní rovné postavenie. Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu.

Podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona č. 244/2002 Z. z. účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17).

Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku...

12. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka dôvodiac najmä porušením čl. 47 ods. 3 ústavy a zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania v konaní pred rozhodcovským súdom (pozri uvedený bod 2), ktoré námietky spája aj s možným porušením ostatných práv podľa ústavy, listiny a dohovoru, mala teda možnosť domáhať sa preskúmania napadnutého rozhodcovského rozsudku využitím žaloby podanej príslušnému všeobecnému súdu zo zákonom ustanoveného dôvodu podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona č. 244/2002 Z. z.

13. Zo sťažnosti ani z priloženej dokumentácie nevyplýva, že by sa sťažovateľka domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku na príslušnom všeobecnom súde, pričom aj v poučení napadnutého rozhodcovského rozsudku je uvedené, že *„proti tomuto rozhodcovskému rozsudku môže ktorýkoľvek z účastníkov podať žalobu na všeobecný súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku... v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku...“*.

14. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne napr. I. ÚS 222/09, IV. ÚS 406/09 a IV. ÚS 39/2012).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014